BAB 2 : PENINGKATAN TAMADUN

LATAR BELAKANG TAMADUN [ms38]

Tamadun Yunani

1. **Sem. Greece-** Tamadun Yunani berkembang di Semenanjung Greece dan pulau-pulau sekitarnya yang dikelilingi oleh Laut Aegean dan Laut Mediterranean
2. **Polis-** bermula dengan pembentukan petempatan tamadun manusia yang dikenali sebagai negara kota atau polis
3. **Gabungan-** negara kota terbentuk hasil gabungan beberapa buah kampung dan bandar
4. **Pertanian-** setiap negara kota mengandungi sebuah kota yang dikelilingi oleh kawasan pertanian dan di dalam kota terdapat pasar, kubu, kuil dan istana
5. **Menonjol-** negara kota yang menonjol ialah Athens, Sparta dan Corinth
6. **Tersendiri –** setiap negara kota memiliki corak pemerintahan dan undang-undang tersendiri dan memiliki beberapa tuhan
7. **Bersatu-** masyarakat dalam setiap negara kota sentiasa bersatu padu
8. **Perang-** walaupun begitu, peperangan sering berlaku antara negara kota

Tamadun China

1. **Hwang Ho-** terletak di Lembag Hwang Ho
2. **Dinasti Chin-** bermula dengan Dinasti Chin
3. **Shih Huang Ti-** Shih Huang Ti adalah pengasas Dinasti Chin
4. **Empayar-** jajahan takluknya luas sehingga membentuk empayar
5. **Vietnam-** empayar sangat luas sehingga ke Sungai Merah di Vietnam
6. **Disatukan-** jajahan takluk disatukan dibawah pentadbiran pusat.

Tamadun Rom

1. **Bukit Palatine-** lahir di kawasan Bukit Palatine
2. **Latin-** didiami oleh masyarakat Latin
3. **Ramolus-** lembah ini menjadi penting semasa pemerintahan Romulus,
4. **Majlis Perbandaran-** diwujudkan majlis perbandaran di setiap bandar
5. **Pentadbiran-** pentadbirannya tidak diganggu oleh pentadbiran pusat Rom
6. **Terancang-** pembinaan bandarnya terancang dengan pelbagai kemudahan
7. **Pompei-** Pompei merupakan Bandar contoh yang mempunyai kemudahan pejabat, perpustakaan, rumah ibadat, kedai, pintu gerbang dan colloseum.
8. **Saliran-** sistem saliran bawah tanah yang menyalurkan air melalui paip
9. **Kegunaan-** untuk kegunaan penduduk, perindustrian dan pengangkutan

Tamadun India

1. **Aryan-** orang Aryan membawa satu budaya dan tahap baru kepada masyarakat Lembah Indus
2. **Zaman Vedik-** dikenali sebagai Zaman Vedik sempena kelahiran kitab-kitan Veda
3. **Hindu-** permulaan kehidupan beagama dengan lahirnya agama HIndu
4. **Lembah Ganges-** perhatian masyarakat beralih ke Lembah Ganges
5. **Raja-** terdapat golongan pemerintah yang terdiri daripada golongan raja
6. **Janapada-** terdapat 2 bentuk kerajaan iaitu janapada (kerajaan kecil) dan
7. **Mahajanapda-** mahajanapada (kerajaan besar)
8. **Chandragupta-** Chandragupta Maurya menyatukan kerajaan-kerajaan kecil ini
9. **Dinasti Maurya-** Dinasti Maurya menyatukan seluruh India utara
10. **Asoka-** kemuncak kegemilangan semasa pemerintahan Asoka.

ASPEK-ASPEK PENINGKATAN TAMADUN				
CIRI-CIRI	**TAMADUN YUNANI**	**TAMADUN ROM**	**TAMADUN INDIA**	**TAMADUN CHINA**
1. PEMERINTAHAN DAN PENTADBIRAN [MS42]	**1. <u>Monarki-</u>** sistem beraja **Dibantu-** raja dibantu oleh konsul **Peranan Raja-** ketua hakim, ketua tentera dan ketua agama **Raja dipilih-** kuasanya sangat terhad **2. <u>Oligarki-</u>** sistem pemerintahan oleh beberapa orang konsul **Kuat-** lahir golongan aristokrat yang kuat **3<u>. Aristokrasi</u>-** pemerintahan oleh golongan aristokrat **Rampasan kuasa-** oleh golongan yang menuntut hak **<u>4. Tirani/diktator</u>** **Diktator**- golongan kaya atau tentera **Ditentang**- ditentang oleh golongan aristokrat **<u>5. Demokrasi</u>** **Dewan**- terdapat Dewan Perhimpunan dan Majlis **Lelaki**- semua warganegara lelaki Athens berpeluang menkadi anggota Dewan Perhimpunan selama 6 bulan - setahun **Bersidang-** 3 kali sebulan **Majlis-** mengendalikan keputusan Dewan **Dilantik-** Dewan melantik ahli Majlis, Majistret dan Juri **Kuasa penuh-** Dewan mempunyai kuasa penuh terhadap ketiga-tiganya. **<u>Sparta-</u>** mengamalkan sistem pemerintahan tentera **Pertahanan-** diberi perhatian penting **Anak lelaki-** dilatih jadi tentera	**<u>1. Sistem beraja</u>** **Etruscan-** raja-raja berketurunan Etruscan memerintah secara mutlak **Patrician**- golongan bangsawan yang memberontak dan membentuk sebuah republik **<u>2. Republik</u>**-tiada pemerintah berkuasa mutlak **Dua konsul**- kuasa tertinggi yang dilantik oleh Dewan Senat **Dewan Senat**- membantu konsul yang terdiri daripada golongan bangsawan **Praeotor-** pemerintah tentera **Dewan Perhimpunan**- diwakili oleh semua rakyat Rom **Diluluskan**- Dewan Perhimpunan meluluskan keputusan Dewan Senat **<u>3. Julius Caesar</u>**- mencapai taraf empayar **Kuasa-** meluaskan kuasa ke Macedonia, Yunani, Syam, Mesir, Perancis, Brittania dan Jerman **Empayar-** membentuk system pentadbiran berpusat **Penyatuan-** menyatukan wilayah-wilayah kecil **Diktator-** menamatkan sistem republik dan menjadi diktator **Maharaja-** menggunakan gelaran maharaja **<u>4. Augustus-</u>** diteruskan oeh Augustus **Keamanan-** Berjaya membawa keamanan dan keagungan **Pax Romana**- (Keamanan Rom) iaitu zaman kegemilangan **3 Benua-** pelbagai bangsa dalam 3 benua iaitu Asia, Afrika dan Eropah.	**1. Kerajaan kec**il- bersifat kepuakan dan tidak mempunyai raja **2. Kerajaan besar**- diketuai oeh raja seperti kerajaa Kashi, Kosala dan Magadha **3. Raja**- berkuasa mutlak **4. Ritual**- diperkukuh dengan upacara ritual **5. Brahmin**- penasihat **6. Ksyatria**- pemerintah tertinggi dan dominan **7. Chandragupta**- membentuk empayar Maurya **8. Mengubah**- mengubah status raja kepada maharaja **9. Empayar Maurya**- meiputi kawasan dari Teuk Benggala hingga ke Pergunungan Hindu Kush **10. Pataliputra**- ibu kota **11. Asoka**- zaman kegemilangan Dinasti Maurya **12. Tamat**- kejayaan Asoka menamatkan perang saudara **13.Kalinga**- selepas Perang Kalinga, ditekankan kedamaian dan kemajuan sosial **14. Buddha**- penaklukan melalui penyebaran agama Buddha **15.Birokrasi**- membentuk birokrasi pentadbiran untuk menjalankan pemerintahnnya.	**1. Perluasan kuasa-** mengubah sistem pemerintahan feudal kepada pemerintahan berpusat **2. Dinasti Chin-** melahirkan empayar semasa Dinasti Chin **3. Konsep-**konsep raja ditukar kepada maharaja **4. Birokrasi awam-** membentuk sistem pentadbiran atau birokrasi awam yang terdiri daripada pegawai yang dilantik oleh maharaja **5. Hon Kao Tsu-** jawatankuasa dalam perkhidmatan awam yang berkuasa melantik rakyat sebagai pegawai **6. Peperiksaan awam-** diasaskan pada pencapaian dalam peperiksaan awam **7. Dinasti Han-** diwujudkan pada zaman Dinasti Han **8. Shih Huang Ti-** tokoh penting

CIRI-CIRI	TAMADUN YUNANI	TAMADUN ROM	TAMADUN INDIA	TAMADUN CHINA
2. PERUNDANGAN [ms46]	**1. Dewan Perhimpunan-** menggubal undang-undang **2. Republik-** kepentingan undang-undang diutarakan oleh Plato dalam bukunya Republic **3. Plato-** menurut Plato, negara harus diperintah oleh ahli falsafah kerana mereka cekap, terbaik, dan berupaya menggubal undang-undang	**1. Hukum Kanun 12**- undang-undang Rom pertama yang dupahat pada kayu (Papan Dua Belas) **2. Maharaja Justinian**- bertindak mengumpulkan, menyatukan dan membukukan undang-undang **3. Kod Undang-undang Rom-** melahirkan Kod Undang-Undang Rom **4. 3 Cabang**- undang-undang sivil, undang-undang rakyat dan undang-undang natural **5. Prinsip:** **i. Sama**- semua manusia sama disisi undang-undang **ii. Bersalah**- seseorang tidak bersalah sehingga terbukti bersalah **iii. Adil**- keadilan terhadap setiap individu **iv. Bukti**- hukuman berasaskan bukti yang cukup	**1. Perundangan-** perundangan penting untuk melihat perjalanan kerajaan serta keberkesanan pentadbiran **2. Dharma Sastra-** dianggap kitab undang-undang Hindu paling tua **3. Raja-** raja menjadi tonggak negara **4. Tanggungjawab-** raja dipertanggungjawabkan untuk memelihara kesucian dan kedaulatan undang-undang **5. Kesalahan-** segala kesalahan yang dilakukan akan dikenakan tindakan atau denda **6. Brahmin-** golongan yang dominan kerana mahir tentang hokum-hakam agama **7. Titah-** undang-undang maharaja disampaikan sebagai titah dan perintah diraja **8. Diukir-** segala titah itu diukir pada tinag batu yang didirikan di tepi jalan supaya dapat dibaca oleh rakyat **9. Tiang Asoka-** tiang ini didirikan pada zaman pemerintahan Asoka **i. Bapa-** raja atau pemerintah diumpamakan bapa oleh masyarakatnya **ii. Larangan-** larangan terhadap penyembelihan haiwan walaupun dalam upacara korban **10. Kesejahteraan-** pemerintahannya adil kerana berpegang kepada konsep kesejahteraan rakyat	**1. 2 Prinsip-**hukuman berat dan bercorak kolektif **2. Legalisme-** berteraskan falsagah legalisme **3. Han Fei Tzu-** digubal dan diperkenalkan oleh Han Fei Tzu **4. Tegas-** undang-undang tegas dan kukuh dapat mengawal tingkah laku manusia **5. Belas kasihan-** dalam menjalankan undang-undang tidak harus wujud rasa belas kasihan **6. Dipelihara-** undang-undang dan penguatkuasaannya harus dipelihara tidak kira dalam apa jua keadaan **7. Membendung-** perlu untuk membendung tindakan liar manusia **8. Raja-** raja mesti memiliki kuasa yang utuh **9. Bertentangan-** undang-undang ini bertentangan dengan ajaran Confucius **10. Confucius-** menekankan keperluan raja mempunyai pekerti yang baik dan menjaga keharmonian manusia serta masyarakat.

CIRI-CIRI	TAMADUN YUNANI	TAMADUN ROM	TAMADUN INDIA	TAMADUN CHINA
3. PERLUASAN KUASA [ms 48]	**1. Philip II-** kerajaan Macedonia dan Yunani telah disatukan **2. Alexander-** berjaya meluaskan jajahan takluk ke Parsi, Mesir, Turkistan dan Samarkand **3. Hellenistik-** menyebarkan kebudayaan Hellenistik yang menggabungkan kebudayaan Yunani, Parsi dan timur yang lain **4. Tersebar-** kebudayaan ini tersebar dari kota-kota utama seperti Syracuse, Iskandariah dan Antioch **5. Berakhir-** empayar Yunani berakhir dengan kematian Alexander dan kemunculan Rom.	**1. Augustus-** zaman perluasan kuasa Rom berlaku pada zaman pemeintahan Augustus Caesar **2. Warisan-** mewajibkan system pemerintahan warisan **3. Empayar Rom-** empayar Rom terdiri dari Britain, Sepanyol, kawasan Sungai Rhine. Danube, Laut Hitam, Pergunungan Atlas, Afrika Utara, Macedonia, sebahagian Turki dan Palestin.	**1. Chandragupta-** bermula perluasan kuasa yang besar dalam Dinasti Maurya **2. Tentera-** pasukan tenteranya besar (600 ekor gajah, 1000 orang tentera berkuda, 10,000 orang infantri) **3. Menguasai-** menguasai seluruh India Utara, menakluk Punjab, menewaskan Seleceus **4. Bindusara-** meluaskan empayar ke Mysore **5. Asoka-** mengubah kaedah perluasan kuasa **6. Tidak-** tidak menekankan kekuatan ketenteraan sebagai asas untuk mempeluaskan kuasa **7. Lembut-** dasar yang lebih lembut dan terbuka **8. Buddha-** member penenkanan kepada agama Buddha **9. Takluk-** menakluk seluruh India **10. Kalinga-** berlaku akibat kemenangan Asoka ke atas Kalanga dalam Perang Kalinga	**1. Dinasti Chin-** perluasan kuasa melahirkan empayar pada zaman Dinasti Chin **2. Shih Huang Ti-** berjaya menyatukan seluruh kerajaan kecil di China **3. Autokratik-** memerintah secara autokratik iaitu tegas dan mutlak **4. Hapus** – mengahapuskan kuasa golongan bangsawan dengan melantik gabenor ddan panglima tentera untuk mentadbir **5. Tembok Besar China-** bagi mempertahankan empayar China daripada serangan orang gasar **i.dibina-** oleh Maharaja Shih Huang Ti **ii. panjang-** 50000 km **iii. lebar-** 4.5 – 9 m **iv. tinggi-** 7.5 m **v. fungsi-** untuk mempertahankan wilayahnya daripada serangan orang Hun (nomad) **vi. tenaga-** menggunakan 30,000 tenaga kerja

CIRI-CIRI	TAMADUN YUNANI	TAMADUN ROM	TAMADUN INDIA	TAMADUN CHINA
4. PENINGKATAN EKONOMI [ms 50]	**1. Perdagangan-** tumpuan kepada aktiviti perdagangan **2. Muka bumi-** muka buminya bergunung-ganang dan tidak sesuai untuk pertanian **3. Jalan laut-** peningkatan yang tinggi dalam perdagangan dengan kawasan luar melalui jalan laut **4. Pesisir pantai-** pada permulaan perdagangan hanya di pesisir pantai **5. Kurang tanah-** akibat kekurangan tanah untuk pertanian, Athens dan Corinth menghadapi masalah kekurangan makanan **6. Makanan luar-** terpaksa mendapatkan bahan makanan dari luar **7. Athens-** mendapatkan bekalan makanan dari kawasan selatan dan Laut Hitam **8. Pusat-** Athens menjadi pusat pengumpulan barang keperluan yang datang dari timur	**1. Cukai-** kegiatan perdagangan dikenakan cukai yang menyebabkan kenaikan harga barang **2. Berpindah-** kesannya ramai rakyat Yunani berpindah ke tempat-tempat lain seperti Alexandria pada Zaman Graeco-Rom **3. Zaman Graeco-Rom:** **i. Hellenestik-** dikenali juga sebagai Zaman Hellenistik **ii. Penyerapan-** penyerapan budaya Greek ke dalam masyarakat Rom	**1. Perdagangan-** aktiviti perdagangan sangat pesat **2. Dalaman-** perdagangan dalaman antara kawasan-kawasan di dalam wilayah India **3. Luar-** perdagangan luar **4. Pusat-** pusat perdagangan yang penting seperti Anga, Kalinga dan Karusa **5. Hubungan luar-** hubungan perdagangan dengan negara luar seperti dengan Macedonia, Sri Lanka, rantau Asia Tengah dan Asia Tenggara **6. Pelabuhan penting-** seperti Tamralipti(timur),Cambay (barat) **7. Sresthin-** persatuan perdagangan dan perusahaan **8. Jenis persatuan-** persatuan tukang kayu, tukang logam, tukang kulit. **9. Matlamat-** mengawal harga, kualiti barangan dan gaji pekerja **10. Undang-undang-** digubal untuk mengawal persatuan dan pelaksanaannya diawasi oleh raja. **11. Mata wang-** sebagai medium jual beli **12. Emas-** pada Zaman Gupta, bentuk mata wang emas (Dinara) digunakan **13. Perusahaan-** pengeluaran tekstil, kain kapas dan sutera **14. Sutera-** perusahaan membuat sutera berpusat di Bengal dan Benares **15. Tujuan cukai-** untuk menyara anggota tentera, pentadbir dan raja **16. Maritim-** wujud perdagangan maritim dengan Alam Melayu, Rom dan Sri Lanka.	**1. Dinasti Shang-** berlaku peningkatan ekonomi **2.Kemajuan-** dalam pertanian, perdagangan dalam negeri dan maritim, perusahaan dan pembentukan persatuan perniagaan **3. Dinasti Han:** **4.Tenggala-** tenggala diperkenalkan untuk membuat batas tanaman **5.Kolar kuda-** untuk menarik tenggala kayu, kereta kuda, kereta sorong beroda, dan penyisir tanah **6. Penanaman Bergilir-** untuk menjaga kesuburan tanah **7. Teres** – kawasan bukit diteres untuk pertanian **8. Pengairan-** terusan digunakan untuk memperoleh sumber air dalam pertanian terkawal **9. Banjir-** untuk mengawal banjir **10. Logam-** perusahaan logam dan tembikar **11. Luar** – hasil perusahaan didagangkan ke Alam Melayu, India, Timur Tengah dan Barat **12. Jalan**- melalui jalan darat (Jalan Sutera Darat dan jalan laut. **13. Dalam** – juga didagangkan di dalam negeri China **14. Persatuan** – muncul persatuan perdagangan yang melahirkan kelas pertengahan **15. Perhubungan**- perkembangan system perhubungan seperti jalan raya dan jambatan **16. Alat pengangkutan** - kereta kuda dan kereta lembu.

CIRI-CIRI	TAMADUN YUNANI	TAMADUN ROM	TAMADUN INDIA	TAMADUN CHINA
5. PENINGKATAN SOSIAL **i. Pendidikan [ms 53]**	**1. Athens-** pendidikan bertujuan untuk melahirkan manusia yang seimbang pencapaiannya dari sudut rohani dan jasmani **2. Cemerlang-** manusia yang cemerlang ialah manusia yang dapat memenuhi tuntutan mental dan fizikal **3. Kesejahteraan-** hanya manusia yang cemerlang yang dianggap dapat memberikan sumbangan kepada kesejahteraan kehidupan manusia **4. Contoh-** menitikberatkan pendidikan, sukan, muzik, kesusasteraan, seni berpidato, membaca, menghafal dan menulis **5. Sparta-** matlamat pendidikan adalah untuk melahirkan warganegara tentera yang sempurna, gagah dan setia kepada negara kotanya **6. Fizikal-** mementingkan latihan fizikal dan **7. Senjata-** kemahiran menggunakan senjata **8. Sekolah falsafah-** banyak sekolah falsafah berkembang di negara kota seperti Athens, Thebes, Elea dan Miletus **9. Pusat-** Athens dikenali sebagai pusat cendekiawan Yunani **10. Sejarawan-** seperti Thucydides dan Herodutus **11. Pemikir-** dalam bidang sains dan teknologi seperti Thales, Anaximander, Heraclitus dan Anaxagaros	**1. Praktikal-** pendidikan amat menekankan aplikasi ilmu yang praktikal dan semangat setia kepada Rom **2. Infrastruktur-** menyediakan infrastuktur dan kemudahan awam **3. Yunani-** banyak mengambil dan menyerap unsure dairpada Yunani **4. Jurutera-** melahirkan jurutera yang dapat membina sistem pengairan, bangunan dan jalan raya **5. Lahir-** pusat pendidikan ini juga dapat melahirkan ahli falsafah dan sejarawan yang telah menulis tentang sejarah kegemilangan Rom	**1. Zaman Vedik-** peningkatan dalam bidang pendidikan bermula pada Zaman Vedik **2. Hindu-** mementingkan keagamaan dan berteraskan agama Hindu **3. Lelaki-** didomonasi oleh kaum lelaki **4. Wanita-** tidak mempunyai ruang untuk menerima pendidikan **5. Kitab veda-** pembelajaran kitab-kitab veda **6. Bahasa Sanskrit-** medium pengajaran yang penting **7. Hafalan-** kaedah yang digunakan untuk mendalami kitab-kitab veda **8. Tumpuan-** tumpuan pendididkan ialag agama **9. Kolej Brahman-** pendidikan tinggi diberikan di Kolej Brahman **10. Nalanda-** university agama Buddha **11. Brahmin-** harus menghafal pelbagai buku agama khususnya veda **12. Ilmu sains-** harus mempelajari karya saintifik dan falsafah untuk meningkatkan ilmu sains **13. Tujuan-** pendidikan bertujuan untuk menambahkan ilmu, mengatasi buta huruf dan mendapatkan jawatan dalam pemerintahan	**1. Matlamat-** matlamat utama pendidikan adalah untuk lulus peperiksaan awam kerajaan **2. 3 peringkat:** **i. rendah-**mengenal dan menghafal tulisan ideogram dan 9 buah buku suci tanpa memahami maknanya **ii. menengah-** karangan dan sastera **iii. tinggi-**menterjemah buku suci **3. Pentadbiran-**pendidikan menjurus kepada kepentingan untuk pentadbiran **4. Peperiksaan Awam China:** **3 tahap:** **i.** Hsiu Tai **ii.** Chun-Jen **iii.** Chin Shih **Setaraf:** **i.** ijazah pertama **ii.** sarjana **iii.**doktor falsafah **Tempat peperiksaan:** **i.** daerah **ii.** ibu kota daerah **iii.** ibu kota empayar yang bertempat di istana iaitu di hadapan maharaja **Kelulusan:** **i.** menjadi pegawai kerajaan **iii.** pendidik **Tempoh:** **i.** 3 tahun 2 kali **ii.** 3 tahun sekali **iii.** 3 tahun sekali **Tertua**- sistem peperiksaan tertua di dunia

	TAMADUN YUNANI	TAMADUN ROM	TAMADUN INDIA	TAMADUN CHINA
ii. Falsafah [ms55]	**1. Ahli Falsafah-** manusia yang menggunakan akal untuk berfikir secara berterusan **2. Persoalan-** bagi mencari jawapan yang logik dan rasional terhadap persoalan yang berkaitan dengan kehidupan harian dan alam **3. Herodutus-** ahli falsafah dan sejarah terulung **Karya** – History of Persian Wars **Gelaran** - Bapa Sejarah **4. Thucydides-** Pengasas Sejarah Saintifik **Karya-** History of the Peloponnesian War **Pendekatan-** penulisan sejarah yang berteraskan penyelidikan **5. Socrates-** Bapa Falsafah Barat **Soal jawab-** pakar dalam perbincangan melalui kaedah soal jawab **Mencari-** berusaha mencari unsur-unsur dalam kehidupan dan masyarakat bahagia **Tuduh-** dituduh merosakkanpemikiran masyarakat dan telah dihukum bunuh dengan cara meminum racun **6. Plato-** pengikut Socrates **Sedar-** menyedarkan masyarakat tentang perkara asas dalam falsafah Socates **Persoalan-** persoalan tentang manusia dan masyarakat **Sempurna-** masyaakat yang sempurna merupakan masyarakat yang diperintah oleh ahli falsafah **Akademi-** mengasaskan akademi falsafah di Athens **Republic** – sesebuah masyaakat dan negara paling baik diperintah oleh ilmuwan dan ahli falsafah **7. Aristotle-** murid Plato dan ahli falsafah yang berpengaruh **Mendalami-** mendalami bidang sains dan falsafah **Penerbitan-** hasil penebitannya mengandungi ilmu logik, metafizik, etika, politik, fizik, sains tabii,astronomi, dan geologi **Membaiki dunia-** falsafahnya ialah untuk membaiki dunia Karya- Politics; cara berfikir yang teratur	**1. Yunani-** banyak mengambil falsafah daipada Yunani **2. Stoisisme-** diasaskan daripada falsafah stoic atau stoisisme **3. Alam-** mengajar bahawa kebahagiaan hidup manusia dan nasib seseorang bergantung pada hubungannya dengan alam **4. Adil** – menekankan keadilan, tanggungjawab, keberanian dan peri kemanusiaan **5. Rasional-** mengajar manusia untuk berfikir secara rasional **5. Ingin tahu-** mengamalkan semangat ingin tahu	**1. 2 bentuk-** dua bentuk pemikiran yang besar i. bersumberkan kitab veda ii. menolak kitab veda **2. Kitab veda-** Rig Veda, Yajur Veda, Sama Veda, Atharva Veda **Sumber** – Upanishad, Mahabharata, Bhagavad Gita **3. Bukan veda-** bersumberkan Carvaka, Jainisme dan Buddhisme	**1. Manusia-** penekanan kepada hal berkaitan manusia iaitu hubungan manusia dengan manusia lain **2. Sumber-** Kung-fu Tze (Confucius), Lao Tze, Taoisme dan Mo Tzu **3. Mo Tzu-** Motze (Mencius) **4. Menolak-** menolak beberapa ajaan dalam Confucianisme dan memikirkan caa hendak melahirkan masyarakat dan politik baik **5. Alam sekitar-** berpendapat manusia berakhlak baik dan manusia menjadi sebaliknya kerana pengaruh alam sekitar **6. Legalisme-** hanya undang-undang dapat mewujudkan nilai baik dan k etertiban masyarakat **7. Confucianisme-** menekankan keperimanusiaan dan maruah diri **Sopan** – mengutamakan kesopanan dan k esusilaan **Baik** – hubungan baiak sesama manusia **9. Taoisme-** menegaskan konsep keperluan menjaga keharmonian antara manusia dengan alam dan masyarakat

CIRI-CIRI	TAMADUN YUNANI	TAMADUN ROM	TAMADUN INDIA	TAMADUN CHINA
iii. Sains dan Teknologi [ms 57]	**1. Thales-** tokoh matematik Yunani yang mengembangkan ilmu geometri Mesir Purba **2. Pythagoras-** memperkenalkan Teorem Pythagoras yang mengembangkan ilmu geometri Mesir Purba dan Babylon **Mempelajari-** mempelajari matematik Mesir dan Babylon **Mengasaskan-** mengasaskan gerakan saintifik dan bergelar Pythagorean **3. Hippocrates-** Bapa Perubatan **Moden-** profesion perubatan moden iaitu Sumpah Hippocrates **Anatomi-** pakar dalam bidang anatomi **4. Archimedes-** ahli matematik dan fizik **Teori-** teori isi padu air dan graviti **5. Ptolemy-** tokoh utama dalam bidang astronomi Yunani **6. Sistem angka** – herodianic dan ionic **7. Ilmu pelayaran** – meningkat dengan penciptaan layar yang lebih kuat dan perahu yang lebih besar	**1. Boethius-** ahli matematik **Kait-** mengaitkan matematik dengan muzik, geometri dan astronomi **2. Ilmu pelayaran** – meningkat dengan penciptaan layar yang lebih kuat dan perahu yang lebih besar **3. Perahu layar –** penciptaan perahu layar meningkatkan aktiviti perdagangan laut dan menjadi alat pengangkutan penting dalam peperangan	**1. Pengetahuan Vedik-** sains dan teknologi ialah cabang pengetahuan vedik **2. Rig Veda-** pengetahuan tentang astronomi **3. Zaman Gupta-** ilmu matematik berkembang pesat **4. Geometri-** mengetahui tentang konsep geometri **5. Sistem nombor-** memperkenalkan system nombor iaitu angka Brahmin dan Kharosti **6. Yoga-** ilmu perubatan berkembang disebabkan kecenderungan masyarakat dalam fisiologi kerana kaitannya dengan yoga **7. Ilmu pelayaran** – meningkat dengan penciptaan layar yang lebih kuat dan perahu yang lebih besar	**1. Astronomi-** ilmu sains negara **2. 2 Kuasa –** konsep keseimbangan antara dua kuasa iaitu Yin (kuasa aktif) dan Yang (kuasa pasif) **3. Kertas** – penciptaan teknologi membuat kertas **Pulpa** – campuran bahan mentah seperti rami, buluh dan sayur-sayuran yang dicincang dan dijadikan pulpa yang diratakan, dituskan dan dikeringkan dalam kepingan yang tipis. **4. Lain** – penciptaan tembikar, layar perahun dan kapal

CIRI-CIRI	TAMADUN YUNANI	TAMADUN ROM	TAMADUN INDIA	TAMADUN CHINA
iv. Seni bina [ms59]	**1. Acropolis-** pusat pentadbiran dan ibu negeri di Athens **Binaan menarik-** seperti rumah berhala, teater dan parthenon **Tujuan-** tujuan keagamaan dan pusat kegiatan **2. Parthenon-** rumah berhala untuk Dewi Athena **Tujuan-** untuk mengingati kejayaan membebaskan diri daripada kuasa Persia **3. Pantheon-** binaan berbentuk kubah yang terbesar di dunia **Fungsi-** tempat memuja dan menyimpan patung dewa dan tempat menjalankan kerja awam	**1. Aqueduct-** bekalan air **Sumber-** sumber bekalan air dari gunung **Marcia-** aqueduct paling panjang di Marcia **Teknologi-** berasaskan sistem graviti **2. Colloseum-** berbentuk kubah **Fungsi** – tempat pahlawan bertarung dan sebagai teater	**1. Stupa Besar-** tujuan keagamaan **2. Great Bath-** binaan yang sangat baik dan lengkap **3. Kompleks kuil:** **i. di Gua Ajanta-** mempunyai 20 buah kuil **ii. di Gua Ellora-** mempunyai 28 buah kuil-gua **4. Menara-** pelbagai bentuk seperti kon, kubah dan pagoda	**1. Tembok Besar China-** untuk pertahanan sepanjang 1500 batu dari Kansu ke Peking **2. Bandar purba** – Changan, Anyang, Peking dan Loyang dengan rekaan yang mempunyai tembok batu **3. Bandar lain** – tembok di kawasan bandar dibuat daripada tanah liat dan batu bata **4. Kampung-** tembok di kampung dibina daripada tanah lumpur **5. Setiap tembok-** terdapat pintu gerbang yang dikelilingi oleh parit yang besar dan menara **5. Kota Larangan-** kawasan di dalam tembok menempatkan kediaman maharaja seperti Kota Larangan **6. Istana** – mempunyai banyak dewan dan taman **7. Dewan** – berfungsi sebagai balai penghadapan, tempat hukuman, keraian dan perjumpaan. **8. Kuil –** terdiri daripada beberapa buah bangunan **9. Fungsi** – merangkumi tempat tinggal, ruang tetamu dan pusat pemujaan **10. Pagoda** – berbentuk meninggi sehingga 15 tingkat **11. Bentuk** – oktagon atau segi empat sama **12. Lain** – pintu gerbang, tembok dan jambatan

CIRI-CIRI	TAMADUN YUNANI	TAMADUN ROM	TAMADUN INDIA	TAMADUN CHINA
v. Bahasa dan Kesusasteraan [ms61]	**1. Bahasa Yunani-** digunakan di wilayah dalam Yunani dan kawasan takluk Alexander the Great **2. Tokoh Sastera:** **i. Hesiod-** penyair dan menulis dua buah buku puisi iaitu *Theology* dan *Works and Days.* **ii. Homer-** menghasilkan dua buah epik iaitu *Iliad* dan *Odyssey* **3. Tulisan orang Phoenecia-** tulisan yang diwarisi hari ini **Vokal-** ditamabah huruf vokal	**1. Bahasa Latin-**digunakan secara meluas semasa pemerintahan empayar Rom **2. Penulis dan penyajak-** Cicero dan Virgil **3. Patriotisme-** kesusasteraan Rom bertujuan untuk meningkatkan semangat patriotisme **4. Augustus-** sastera Rom mencapai zaman kegemilangannya **5. Tulisan Rom-** tulisan phoenecia diubahsuai oleh orang Rom **Sebar-** tersebar ke Barat hingga Asia Tenggara dalam bentuk tulisan rumi	**1. 2 kelompok:** **i. Dravidia:** **Lokasi-** selatan India **Bahasa-** Telegu, Malayalam, Kannada **ii. Indo-Arya:** **Bahasa dasar-** bahasa Sanskrit **Lahir-** bahasa Hindi, Udu, Punjabi, Kasmiri **2. Zaman Vedik-** bahasa utamanya ialah bahasa Sanskrit **3. Bentuk sastera-** bentuk vedik, epik dan sajak **4. Sastera agama Hindu dan Buddha :** **i. Mahabharata-** menceritakan peperangan antara dua tentera iaitu yang baik dan jahat **ii. Ramayana-** cerita inkarnasi Dewa Vishnu sebagai Rama dan pergaduhannya dengan raja Sri Lanka yang melarikan isterinya Sita. **5. Bahasa persuratan-** bahasa Sanskrit	**1. 7 dialek-** Mandarin, Wu, Hunanis, Kiangsi, Hakka, Kantonis dan Fukien **2. Peningkatan-** peningkatan sastera kerana sokongan pihak kerajaan **3. Dinasti Han :** **Ssu-ma Chien-** bidang sastera prosa dengan karyanya *Shih Chi* **cerita-** menceritakan sosial, sejarah, kerajaan, pemimpin, dan beberapa aspek ilmu perubatan **4. Dinasti Tang –** dalam bidang puisi, muncul tokoh penting iaitu Tu Fu, Li Po dan Po Chu-I **5. Sajak dan cerpen:** **Terpelajar-** seseorang yang terpelajar harus mampu bersajak untuk melahirkan pengetahuan dan pemikirannya

CIRI-CIRI	TAMADUN YUNANI	TAMADUN ROM	TAMADUN INDIA	TAMADUN CHINA
vi. Sistem Sosial [ms62]	**1. Athens- 3 kumpulan:** **i. Warganegara-** mempunyai hak dalam politik negara **ii. Bukan warganegara-** tiada hak ini **iii. Hamba-** tiada hak ini **2. Sparta- 3 kelas sosial** **i.** warganegara Sparta tulen **ii.** para pekerja, artisan dan pedagang **iii.** Helot yang mengusahakan tanah dan merupakan golongan majoriti	**1. 3 lapisan:** **i. Warganegara-** orang Rom **ii. Bukan warganegara-** penduduk yang ditakluki **iii. Hamba**	**1. 4 kasta utama:** **i.** Brahmin **ii.** Ksyatria **iii.** Vaisya **iv.**Sudra **Contoh syarat-** i. seseorang lelaki tidak boleh mengahwini wanita daripada daripada kasta yang berbeza ii. tidak boleh bercampur gaul dengan ahli kasta yang berbeza	**1. 3 kelas utama:** **i. Atasan-** lapisan pentadbir seperti maharaja, keluarganya, pegawai bangsawan dan sida-sida **ii. Rakyat bawahan-** golongan petani dan artisan **iii. Hamba** **2. Confucius-** 4 kelas **i.** sarjana- pegawai kerajaan yang bependidikan **ii.** petani – tulang belakang ekonomi China **iii.** tukang **iv.** pedagang **3. Tukar kelas-** setiap individu boleh menukar kelasnya kepada kedudukan yang lebih baik menerusi pendidikan

SUMBANGAN TAMADUN [ms 63]

TAMADUN YUNANI

1. **Demokrasi-** rakyat terlibat dalam membuat keputusan politik
2. **Rakyat-** rakyat terlibat secara langsung dalam pembentukan kerajaan
3. **Malaysia-** sistem demokrasi berparlimen dengan 3 komponen utama iaitu Badan Pemerintah, Badan Perundangan dan Badan Kehakiman
4. **Pembinaan-** pantheon
5. **Ilmu falsafah –** oleh Aristotle, Socrates dan Plato
6. **Hasil sastera-** Iliad dan Odyssey
7. **Sains dan teknologi –** Teorem Pythagoras dan Teori Archimedes
8. **Sukan Olimpik-** diperkenalkan pada zaman Yunani
9. **Lokasi-** diadakan di Olympia
10. **Tempoh-** empat tahun sekali
11. **Tujuan-** bertujuan menghormati Tuhan Zeus

TAMADUN ROM

1. **Republik-** pemerintahan dikuasai oleh dua orang konsul
2. **Imbang kuasa-** bertujuan untuk mengimbangkan kuasa
3. **Dewan Senat-** membantu konsul
4. **Dewan Perhimpunan-** membantu Dewan Senat yang diwakili oleh rakyat
5. **Negara-** diamalkan di India, Perancis dan Afika Selatan
6. **Demokrasi-** mengandungi unsure demokrasi kerana rakyatnya terlibat dalam pemilihan ketua Negara iaitu presiden
7. **Falsafah** - Stoisisme
8. **Pembinaan-** aqueduct, colloseum
9. **Bahasa** - Latin

TAMADUN CHINA

1. **Agama-** Confucianisme dan Taoisme
2. **Falsafah-** legalisme
3. **Pembinaan-** Tembok Besar China, candi, pagoda, kuil
4. **Teknologi-** membuat kertas dan tembikar
5. **Rekod sejarah-** dalam bentuk ensiklopedia, kisah perjalanan dan maklumat geografi
6. **Bahasa-** Sanskit
7. **Sistem pendidikan-** sistem peperiksaan awam

TAMADUN INDIA

1. **Agama-** Hindu dan Buddha
2. **Hasil sastera-** Mahabharata dan Ramayana
3. **Bahasa-** Sanskrit

KEMUNCULAN AGAMA DAN AJARAN UTAMA DUNIA

AGAMA HINDU

1. **Hindu-** perkataan Hindu merujuk masyarakat yang tinggal di Sunagi Sindhu (Indus)
2. **3 fungsi Tuhan:**
3. **i.** Mencipta (Brahman)
4. **ii.** Memelihara (Vishnu)
5. **iii.** Membinasa (Siva)
6. **6 aliran-** Saivisme, Vaishnavisme, Saktham, Ganapathyam, Kaumaram dan Saura
7. **Saingan-** menerima saingan daripada agama Buddha terutama masa pemerintahan Chandragupta Maurya dan Asoka
8. **Gemilang-** kegemilangan agama Hindu pada masa empayar Gupta
9. **Hukum Karma-** bersabit dengan kelakuan manusia semasa hidup dan kelahiran semula selepas mati
10. **Kelahiran-** kelahiran semula bergantung pada Karma
11. **Tujuan hidup-** untuk mencapai Moksya iaitu kebebasan mutlak
12. **Bersatu-** akan bersatu dengan Tuhan dan tidak akan lahir lagi ke dunia

AGAMA KISTIAN

1. **Pengasas-** Jesus Christ
2. **Hari Natal-** 25 Disember dianggap tarikh lahir Jesus dan diraikan sebagai Hari Natal
3. **Bible-** kitab suci yang terdiri daripada Old Testament dan New Testament
4. **Constantine-** mengiktiraf agama Kristian sebagai satu ajaran yang bebas untuk dipraktikkan oleh masyarakat Rom
5. **Dikecualikan-** individu yang terlibat dengan perancangan dan kegiatan agama dikecualikan daripada kerja berat
6. **Ahad-** dikhaskan sebagi hari untuk melakukan aktiviti agama
7. **Empayar Kristian-** agama Kristian subur pada Zaman Rom

AGAMA BUDDHA

1. **Pengasas-** Siddharta Gautama
2. **Penentangan-** sebagai satu penentangan golongan Ksyatria terhadap dominasi Brahmin dalam soal agama dan kehidupan
3. **Kebenaran-** system kasta menjadikan masyarakat tidak teratur menyebabkan Gautama Buddha mencari kebenaran
4. **Bodhi-** menemui kebenaran semasa bertapa di bawah pokok bodhi
5. **Sengsara-** kebenaran ini dipercayai akan melepaskan diri manusia daripada kesengsaraan
6. **4 Kebenaran Mulia-**
   - i. Dukka (kebenaran)
   - ii. Samudaya (sebab penderitaan)
   - iii. Nirodha (nafsu yang membawa penderitaan)
   - iv. Marga (cara memadamkan nafsu dan keinginan)
7. **8 Jalan-** kepercayaan, tujuan, pertuturan, perbuatan, hidup, usaha, fikiran dan renungan yang betul
8. **Gemilang-** pada zaman pemerintahan Asoka
9. **Negara-** berkembang ke luar Negara seperti Tibet, Sri Lanka, Asia Tenggara dan China
10. **Pali –** menggunakan bahasa Pali dan kitab

AGAMA ISLAM

1. **Wahyu-** diwahyukan oleh Allah s.w.t. kepada Nabi Muhammad s.a.w. pada 6 Ogos 610M (17 Ramadhan) di Gua Hira'
2. **Tentangan-** oleh orang Quraisy Makkah
3. **Jemputan-** menerima jemputan untuk berhijrah ke Madinah
4. **2 teras:**
   - **i.** **Akidah-**keyakinan seluruh jiwa terhadap keesaan Allah
   - **ii.** **Syariah-** undang-undang yang terkandung dalam al Quran dan al-Sunnah (hadis)
5. **2 rukun-** orang Islam wajib meyakini Rukun Iman dan Rukun Islam

CONFUCIANISME

1. **Pengasas-** Confucius
2. **Dewa-** ajaran ini dijadikan kepercayaan dan Confucius disembah sebagai salah satu dewa penting
3. **Prinsip moral yang tinggi-**
   - **i.** Ren - perikemanusiaan
   - **ii.** Li - kesusilaan
   - **iii.** Xiao – ketaatan kepada ibu bapa
4. **Pendidikan-** untuk mencapai ketinggian moral, seseorang itu harus mendapat pendidikan

TAOISME

1. **Pengasas-** Lao Tze
2. **Buku-** buku Tao Te Ching mengandungi idea falsafah Taoisme
3. **Ajaran –** Taoisme berbentuk falsafah tetapi menjadi ajaran berbentuk agama
4. **Konsep Tao-** bermaksud jalan, setiap tindakan ditentukan oleh Tao
5. **Wu-wei-** tidak mengambil sebarang tindakan
6. **Tidak menyetujui-** bahawa manusia boleh mengubah sesuatu ke arah kebaikan

NOOR AZMA SEMAN SAM BB SALAK TINGGI